

ZACIEKAWIĆ SIĘ ŚWIATEM. RÓŻNE
PERSPEKTYWY PATRZENIA NA
CODZIENNOŚĆ I PRZESZŁOŚĆ

BEATA ZIELIŃSKA
TADEUSZ BANOWSKI

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania języka polskiego dla szkoły ponadpodstawowej poziom rozszerzony

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek
Recenzja merytoryczna – Dorota Dąbrowska
Bożena Świąch
Agnieszka Ratajczak-Mucharska
Katarzyna Szczepkowska-Szcześniak

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

Zaciekawić się światem. Różne perspektywy patrzenia na codzienność i przeszłość

Klasa / czas trwania zajęć/lekcji:

III / 120 minut

Cele. Uczeń:

- uczeń interpretuje teksty literackie i kulturowe;
- tworzy wypowiedzi argumentacyjne;
- przyjmuje postawę otwartości i tolerancji;
- formułuje własne opinie.

Metody/techniki/formy pracy:

- praca z testami kultury;
- heureka;
- dyskusja;
- praca w grupach i zespołowa.

Środki dydaktyczne:

- Ryszard Kapuściński, *Podróże z Herodotem*;
- Olga Tokarczuk, *Opowiadania bizarne (Pasażer)*;
- Martyna Wojciechowska, *Kobieta na krańcu świata* (wybrany odcinek programu);
- Czesław Niemen, *Dziwny jest ten świat*.

Opis przebiegu lekcji:

Część wstępna:

Runda bez przymusu – uczniowie wybierają po jednej karcie do gry Dixit rebel (podróże, harmonia, wspomnienia, wizje), a następnie tworzą krótkie wypowiedzi ustne inspirowane obrazkiem, wszystkie teksty powinny odnosić się do skojarzeń związanych z codziennymi doświadczeniami ucznia, postrzegania rzeczywistości.

Część właściwa:

Uczniowie rozmawiają na temat ciekawości poznawczej człowieka, przyczyn, dla których chce poznawać inne kultury, wyrusza w podróż. Wskazują cechy dobrego podróżnika – zapisują je na tablicy.

Uczniowie oglądają wybrany odcinek programu M. Wojciechowskiej, a następnie swobodnie wypowiadają się na temat wartości poznawczej audycji, odnoszą się do problemów ukazanych w programie, wykorzystują swoją wiedzę z geografii, historii, biologii, wiedzy o społeczeństwie.

W grupach interpretują teksty literackie – fragment *Podróży z Herodotem R. Kapuścińskiego* i opowiadania *Pasażer O. Tokarczuk* – uwzględniają nie tylko

problematykę, ale także strukturę dzieł, wskazują na wartości i cele, jakimi kierują się bohaterowie, dostrzegają odmienności kulturowe, określają stosunek bohaterów do świata, wyjaśniają znaczenie tytułów.

Część podsumowująca:

Uczniowie prezentują wnioski z pracy w grupach i odnoszą się do własnych doświadczeń komunikacyjnych; słuchają piosenki „Dziwny jest ten świat” i wskazują jej związek z omówionymi zagadnieniami.

Komentarz metodyczny:

Uczniowie w trakcie pracy w grupie mogą interpretować jeden tekst lub przeprowadzić analizę porównawczą – rodzaj zadań zależy od poziomu klasy, uczniowie ze SPE powinni mieć wybór, który tekst chcą interpretować, warto też przygotować dla nich dodatkowe materiały, np. wyjaśnienie trudniejszych pojęć. W czasie lekcji kształcone są kompetencje: w zakresie rozumienia i tworzenia informacji, wielojęzyczności, technologii i inżynierii, osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się; ćwiczone są umiejętności przydatne na rynku pracy. W przypadku uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy: zapewnić właściwe oświetlenie sali lekcyjnej i miejsca pracy, wykorzystać mocne strony ucznia, tworzyć atmosferę pracy sprzyjającą budowaniu pozytywnych emocji i doświadczeń, dostosować materiały i narzędzia do warunków i możliwości ucznia, np. w materiałach tekstowych powiększyć czcionkę, stosować zakreślenia, dostosować wymagania edukacyjne, stopień, np. wydłużyć czas pracy, umożliwić zapoznanie się z materiałem źródłowym w domu i udzielić wskazówek do pracy, zorganizować pomoc koleżeńską, stosować ocenianie kształtujące, wspierające ucznia, połączone z samooceną i oceną koleżeńską, wzmacniać ucznia pochwałą nawet za niewielkie postępy, a także udzielać informacji zwrotnej o tym, co uczeń robi dobrze, a w których miejscach popełnił błędy lub co wykonał źle, w jaki sposób może uzupełnić braki lub poprawić błędy oraz poinformować o tym, jakimi metodami może doskonalić swoje umiejętności.